

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ ВАЗИРЛИГИ

5510200 - Педиатрия иши
бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги ҳузуридаги Республика тиббий таълимни ривожлантириш маркази;
- Тошкент педиатрия тиббиёт институти.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси соғлиқни сақлаш вазирлигининг 2020 йил «8» сентябр даги 236 - сонли буйруғи.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги билан келишилиб Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	5510200 - Педиатрия иши бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	4
1.1	Қўлланиш соҳаси.....	4
1.2	5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи.....	4
2.	5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар	7
2.1	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	7
2.2.	5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари	7
3.	5510200 - Педиатрия иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	8
3.1.	Ўқув режа модуллар блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	9
3.2.	5510200 - Педиатрия иши бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	13

1. 5510200 - Педиатрия иши бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўқув режа ва модуль дастури асосида амалга оширилади, унинг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестацияси ва дастлабки аккредитациядан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малакаси (даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий ҳужжат(лар) берилади.

Ўқув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати ва мос малака(даража)си 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўқув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака(даража)си

Ўқув режа ва модуль дастурининг номи	Малака (даража)	Ўқув режа ва модуль дастури ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўқув режа ва модуль дастури	Бакалавр	6 йил

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва модуль дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўқув режа ва модуль дастурларини амалга ошириш ҳуқуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва модуль дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талабалари;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

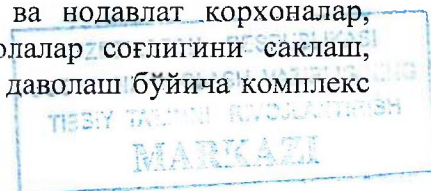
– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналишини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5510200 - Педиатрия иши бакалавриат таълим йўналиши – таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари давлат ва нодавлат корхоналар, ташкилотлар, муассасалар, давлат бошқарув органларида болалар соғлигини сақлаш, мустаҳкамлаш, болаликдаги касалликларининг олдини олиш ва даволаш бўйича комплекс

масалаларни ечиш, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтлари, илмий-тадқиқот марказлари, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларида илмий-тадқиқот ишларида иштирок этишни ўз ичига олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

– соғлиқни сақлаш тизимидаги жараёнлар, соғлиқни сақлаш тизимига тегишли дастурлар, стандартлар, илмий мақолалар, тезислар, илмий-тадқиқот ишлари, меъёрий ҳужжатлар, маълумотномалар, ҳисоботлар;

– тиббиёт асбоб-ускуналари, дори воситалари, муолажалар, ресурслар, воситалар, усул ва услублар мажмуаси;

– жамият, аҳоли, оила, беморлар, тиббий ёрдамга муҳтож қариялар, катталар ва болалар, аёллар ва эркеклар;

– илмий-тадқиқот жараёни.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият объектларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолияти қўйидагиларни қамраб олади:

– соғлиқни сақлашни бирламчи тизимида тиббий фаолиятни таъкил этиш;

– аҳоли орасида кенг тарқалган ўткир ва сурункали касалликлар бўйича барча турдаги профилактик чора-тадбирларни ишлаб чиқиш ва тадбиқ этиш;

– шошилинч ёрдам қўлами бўйича зарур назарий ва амалий билимларга эга бўлиш ҳамда амалиётда қўллаш;

– тиббиёт соҳасида долзарб бўлган касалликлар ҳамда муоммолар бўйича замонавий маълумот, билимларга эга бўлиш ва фаолияти давомида улар тўғрисидаги маълумотлар билан мунтазам танишиб бориш;

– аҳоли орасида кенг тарқалган касалликлар бўйича замонавий таъхислаш ва даволаш стандартларини мақсадга йўналтирилган ҳолда амалиётда қўллаш;

– реабилитация чоралари талаб қилинадиган ҳолатларда, уларни аҳолига зарур бўлган даражада қўллаш чора-тадбирларини ўз вақтида амалга ошириш ;

– аҳолини ижтимоий муҳофаза қилишда унинг учун маъсул бўлган таъхилотлар билан ҳамкорликда мавжуд ресурслардан унумли фойдаланиш;

– соғлиқни сақлаш бирламчи тизимининг меҳнат ресурсларидан оқилона фойдаланиш ва уларни самарали бошқаришда иштирок этиш;

– тиббиёт соҳасида долзарб бўлган муоммолар бўйича илмий-тадқиқот фаолиятини талаб даражасида олиб боришда иштирок этиш.

1.2.3. 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари

– тиббий-профилактик;

– тезкор ва шошилинч тиббий ёрдам;

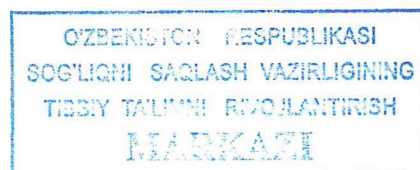
– таъхислаш ва даволаш;

– реабилитация;

– тиббий-ижтимоий;

– таъхилий- бошқарув;

– илмий-тадқиқот.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият турларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Таълим йўналиши бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари

Таълим йўналиши бўйича бакалавр педагогик қайта тайёрлашдан ўтгандан сўнг ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида махсус фанларни ўқитиши мумкин.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5A510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалавр касбий тайёргарликдан кейин:

5A510201 – Педиатрия (йўналишлар бўйича);

5A510202 – Болалар хирургияси;

5A510203 – Болалар анестезиологияси ва реаниматологияси;

5A510204 – Болалар кардиологияси ва ревматологиясиси;

5A510205 – Болалар неврологияси;

5A510206 – Неонатология;

5A510207 – Болалар ва ўсмирлар гинекологияси;

5A510102 – Эндокринология;

5A510103 – Гематология ва трансфузиология;

5A510103 – Реабилитология;

5A510104 – Оториноларингология;

5A510105 – Офталъмология;

5A510107 – Юқумли касалликлар(йўналишлар бўйича);

5A510108 – Дерматовенерология;

5A510110 – Умумий онкология;

5A510111 – Психиатрия;

5A510113 – Таъхиснинг инструментал ва функционал усуллари;

5A510114 – Нейрохирургия;

5A510115 – Соғлиқни сақлашни бошқариши(йўналишлар бўйича);

5A510116 – Тиббий психология;

5A510118 – Морфология(йўналишлар бўйича);

5A510119 – Наркология;

5A510121 – Травматология ва ортопедия;

5A510122 – Оилавий тиббиёт;

5A510123 – Суд-тиббиёт экспертизаси;

5A510124 – Патологик анатомия;

5A510125 – Шошилинч тиббий ёрдам;

5A510126 – Фармакология;

5A510127 – Спорт тиббиёти;

5A510401 – Стоматология (юз-жағ хирургияси) магистратура мутахассисликлари бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

- дунёкараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;

- Ватан тарихини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний кадрятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиклол ғоясига асосланган фаол ҳаётий нуқтаи назарга эга бўлиши;

- табиат ва жамиятда кечаётган жараён ва ходисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;

- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгилловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;

- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;

- тегишли бакалаврият йўналиши бўйича рақоботбардош умумқасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш уқув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналиши бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

- тегишли бакалаврият йўналиши доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5510200 - Педиатрия иши таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Тиббий - профилактик фаолиятида:

- аҳоли орасида соғлом турмуш тарзини тарғибот қилиш;
- соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинида бирламчи, иккиламчи ва учламчи профилактика чора-тадбирларини ишлаб чиқиш;

- аҳоли орасида кенг тарқалган касалликларнинг олдини олиш бўйича чора-тадбирларни амалга ошириш;

- тиббий-профилактика фаолиятида илғор, замонавий технологияларни жорий этиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Тезкор ва шошилиш тиббий ёрдам фаолиятида:

- шошилиш ҳолатларни ўз вақтида аниқлаш;
- касалхонагача бўлган тез тиббий ёрдамни кўрсатиш;
- кўрсатмага кўра касалхонага юбориш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Ташҳислаш ва даволаш фаолиятида:

- аҳоли орасида касалликларни эрта ташҳислаш;

- умумий амалиёт шифокори фаолиятида замонавий ташҳислаш усулларидан фойдаланиш;
- кенг тарқалган касалликларни замонавий усуллардан фойдаланган ҳолда тўғри даволаш;
- беморларни кўрсатмага кўра тор мутахассислар билан биргаликда олиб бориш ва даволаш;
- ўз фаолиятида далилларга асосланган тиббиёт стандартларидан фойдаланиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Реабилитация фаолиятида:

- касалликлар бўйича реабилитация чора тадбирларини ўтказишга кўрсатма ва қарши кўрсатмаларни, муддатларини тўғри аниқлаш;
- реабилитация чора-тадбирларини тўлиқ ҳажмда амалга ошириш;
- беморлар ўртасида реабилитация ўтказишда замонавий усуллардан фойдаланиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Тиббий-ижтимоий фаолиятида:

- ижтимоий соҳа ҳимоя органлари ва раҳм-шафқат хизматлари билан ҳамкорликда тиббий-ижтимоий хизмат турларини ташкиллаштириш ва хизмат кўрсатиш;
- аҳоли ўртасида жисмоний, тиббий-ижтимоий ва психологик нуфузни тиклаш ва ривожлантириш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- соғлиқни сақлаш тизимининг бирламчи бўғинидаги даволаш - профилактика муассасаларида ишни ташкиллаштириш ва бошқариш;
- тиббиёт соҳасидаги бошқарувни ижтимоий-иқтисодий ривожланиш тенденцияларига мос тарзда такомиллаштириш;
- аҳоли соғлиғи ҳолатининг асосий кўрсаткичларини режалаштириш, таҳлил қилиш ва ҳисобот тайёрлаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қила олиш;
- экспериментал тадқиқотларни ўтказишда иштирок этиш;
- ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича илмий шарҳларни тайёрлаш ва библиографияларни тузиш;
- илмий семинарлар, илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиш;
- илмий-тиббий журналларга мақолаларни тайёрлаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

3. 5510200 - Педиатрия иши бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва модуль дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5510200 - Педиатрия иши бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуйидаги мажбурий модуллар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

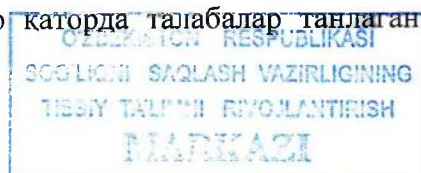
Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий;

Клиника олди;

клиник;

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўқув режалар мажбурий ўқув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган модулларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режаси ва модуллар дастурларини ўзлаштиришда талабаларнинг ўқув модулларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестация бирламчи аккредитацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўқув режа модуллари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий модуллар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалаврият таълим йўналишлари ўқув режаларидаги гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

Клиника олдидан модуллар блоки:

умумий ўрта ва ўрта махсус, касб-хунара таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инobatга олган ҳолда, информацион тизим, тиббиётда лотин тили терминологиясининг моҳияти ва аҳамияти, терминоэлементлар бўйича клиник атамалар, физикавий, кимёвий ва биологик жараёнларнинг ўзаро таъсирлашуви, замонавий тиббий билим олишни ўзига хослиги ва ривожланишнинг асосий босқичлари, биофизика модулнинг моҳияти, вазифалари, организм аъзо ва тўқималарининг фаолияти асосида ётувчи умумий физикавий ва биофизикавий қонуниятлари, физикавий қонуниятларнинг тирик организмдаги жараёнларга татбиқ этиш, кимёнинг асосий қонунлари, органик бирикмаларнинг тузилиш назарияси, организмда кечадиган биокимёвий жараёнларнинг ўзаро боғлиқлиги, патологик ҳолатларда моддалар алмашинувининг бузилиши ҳақида тасаввурларни шакллантириши;

табиий модулларнинг ўзаро фундаментал бирлиги, тиббиёт соҳасида фундаментал ва клиник фанларни ўзлаштириш учун анатомия фанининг зарурлиги, организмнинг ўсиши, шаклланиши, ривожланишининг асосий қонуниятларининг моҳияти, уларнинг ташқи муҳит билан муносабатини таъминлаётган тизимлар ҳамда уларнинг ёшга нисбатан ўзгариши, гистология, эмбриология, цитология модулнинг назарий ва илмий асосларига таянган ҳолда ҳужайра, тўқималарнинг турлари, умумий тузилиши ва вазифалари, аъзоларнинг тараққиёт манбалари, шаклланиш муддатлари, умумий тузилиш асослари, вазифалари ва ёшга кўра бўладиган ўзгаришлари, одам эмбриологияси босқичлари, уларнинг хусусиятлари, аъзолар, физиологиянинг мақсад ва вазифаси, унинг умумий амалиёт ва фаолиятидаги аҳамияти, замонавий тиббий микробиология, вирусологиянинг мақсад ва вазифалари, одам ҳаёт фаолияти жараёнида физиологик функцияларнинг бошқарилиши ва асосий қонуниятлари ҳақидаги назарий ҳамда илмий тасаввурларни шакллантириши;

патологик анатомияни ўрганишда одам танасининг нормал тузилиши, ҳужайра тузилиши асослари, шунингдек турли жараёнларнинг биохимик ва физиологик кечиши, морфологик ўзгаришлар, турли касалликларда ички аъзолардаги ўзгаришларнинг морфофункционал моҳиятлари патологик физиологиянинг асослари, қонуниятлари, патологик жараёнлар ва ижтимоий-экологик омилларнинг аҳамияти, касалликлар ривожланишининг асослари бўйича билим ва кўникмаларни шакллантириши;

атроф-муҳит омилларини гигиеник нуқтаи-назардан баҳолаш, атроф - муҳит билан одам организми ўртасидаги ўзаро боғлиқлик, аҳоли ўртасида соғлом турмуш тарзини шакллантириш, ижтимоий-гигиеник омиллар, касалликларнинг ривожланишида атроф-муҳит омилларининг тутган ўрни, кенг тарқалган касалликларнинг бирламчи, иккиламчи ва учламчи профилактика асослари, гигиеник талаблар бўйича назарий ва илмий билимларни шакллантириши;

таълим йўналиши учун зарур бўлган фундаментал модулларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши лозим;

таълим йўналиши ихтисослик модулларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва уқувларни шакллантириши;

жамоат саломатлиги ва соғлиқни сақлашни бошқаришнинг аҳамияти, тиббий-санитария ёрдамни тўғри ташкил этиш асослари, инсонни инсонга, жамиятга, ташқи муҳитга бўлган муносабатини тартибга солувчи этик ва ҳуқуқий меъёрлар, жамият саломатлигини шакллантирувчи асосий қонуниятлар ва омиллар, ижтимоий шароитлар, турмуш тарзи, ташқи муҳит омилари, аҳоли саломатлини сақлаш бўйича маҳаллий бошқарув органлари ва умумий амалиёт шифокорининг асосий вазифалари, мажбурият ва ҳуқуқлари, тиббиёт тарихи ва валеологиянинг назарий ҳамда илмий асослари бўйича назарий билимларни шакллантириши;

тиббиёт муаммоларини ўрганиш ва ҳал этиш бўйича эпидемиологик ёндошишнинг хусусиятлари, аҳоли ўртасида юқумли касалликларнинг келиб чиқиши ва тарқалишининг умумий қонуниятлари, асосий қонуншунослик актлари, эпидемик жараёнининг ривожланиш механизми, шароит ва сабаблари, профилактик ва эпидемияга қарши чора тадбирларнинг тизими ва таркиби бўйича зарур бўлган билим ва кўникмаларга эга бўлиш учун асос яратиши;

тиббиётда фармакология модулининг асослари, мазмуни, амалий тиббиётдаги ўрни ва аҳамияти, дори воситаларининг таъсир механизмлари ва қўлланиши;

суд-тиббий экспертиза фаолиятининг ташкилий, процессуал жиҳатлари, қонунчилик асослари, суд-тиббий экспертизага молик ҳолатлар бўйича назарий билимларга эга бўлиш ва мукаммаллаштиришни таъминлаши;

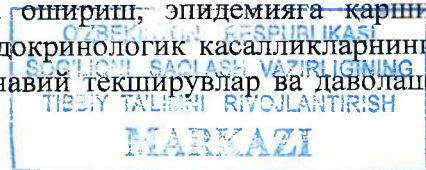
Клиник модуллар блоки:

Тиббиёт касбига киришни тиббиёт соҳасини ўрганишдаги аҳамияти, соғлиқни сақлаш тизимида “шифокор ва бемор” тушунчалари, асосий ўрганиш объекти бўлган биоэтика, бемор ва шифокор ўртасидаги муносабат, шифокор деонтологияси, шахслараро мулоқат асослари ва моделлари бўйича тўлиқ билим ва кўникмаларни шакллантириши;

Болалар ва ички касалликлар пропедевтикасининг тиббиёт соҳасидаги аҳамияти, хар-хил ёшдаги беморларни сўраб-суриштириш, касаллик ва ҳаёт тарихи тушунчалари, объектив кўрикдан ўтказиш тамойиллари, касалликларнинг асосий клиник симптом ва синдромларини аниқлаш, лаборатор ва асбоб - ускунавий текшириш усуллари натижалари тахлили, қиёсий ташхислаш, дастлабки ва якуний ташхис қўйиш асослари, тиббий ҳужжатларни тўлдириш тамойиллари, ички касалликларнинг тавсифи, этиологияси, патогенези, таснифи, клиник кечиши, асоратлари, ташхислаш ва даволаш усуллари, реабилитация ва профилактика чора-тадбирлари, халқ тиббиёти, шифокор назорати, даволовчи жисмоний тарбия ва физиотерапия бўйича назарий ва амалий билимларни юқори даражада шакллантириши;

клиник фармакологиянинг умумий масалалари, асосий гуруҳ дори воситаларининг клиник-фармакологик характеристикаси, дори воситаларининг фармакодинамикаси ва фармакокинетикасининг турли касалликларда ўзгариши, ҳомиладор ва эмизикли аёлларда, болалар ва кекса ёшдаги беморларда дори воситаларини қўллаш хусусиятлари, бир қатор ички ва ташқи омилларни ҳисобга олган ҳолда препаратларнинг қўлланилишига кўрсатма ва қарши кўрсатмаларни аниқлаш, дозалаш тартибини белгилаш, ўтказилаётган фармакотерапиянинг самарадорлиги ва ҳавфсизлигини назорат қилиш усуллари, препаратларнинг ножўя таъсирлари ва клиник токсикология асослари, дори воситаларини рационал комбинациялаш, ҳамда, клиник рецептура бўйича билимларни чуқур ўрганиш ва қўллашга асос яратиши;

фтизиатрия асослари ва муоммолари, инфекцион назорат, туберкулез бўйича эпидемиологик вазият ва туберкулезга қарши дори воситаларининг қўлланиши, туберкулез касаллигининг олдини олиш чора-тадбирларини амалга ошириш, эпидемияга қарши режалар тузиш ва аҳолини ахборот билан таъминлаш, эндокринологик касалликларнинг олдини олиш чора-тадбирлари, тарқалиши, кечиши, замонавий текширувлар ва даволаш

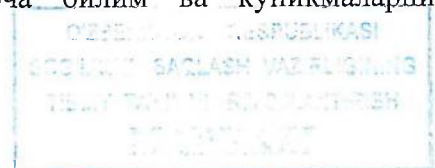
асослари, кенг тарқалган қон касалликларининг ва нур касаллигининг асосий клиник ва гематологик мезонларини аниқлаш ва даволаш чораларини кўриш, касб касалликларининг назарий асослари, аллергия касалликларининг ва иммун тизимининг ёшга кўра хусусиятлари ва шошилишч аллергия ҳолатларда тез тиббий ёрдам асослари, юқумли касалликларни тарқалиш қонуниятлари, юқумли касалликлар билан беморларни қишлоқ врачлик пункти ва оилавий поликлиника шароитида олиб бориш тамойиллари, тери таносил касалликлари, орттирилган иммун танқислик синдромининг тарқалиши, ўзига хос кечиши ҳамда олдини олиш чора тадбирларини мукамал билишга йўналтириши ва таъминлаши;

кенг тарқалган асаб касалликларининг ўзига хос кечиши, неврологик беморларда топиқ, нозологик, қиёсий ва синдромологик ташхис қўйиш, асаб касалликларида замонавий функционал ва нейровизуализацион текшириш усулларини ва даволаш принципларини қўллаш, руҳий статусни баҳолаш тамойиллари, психиатрия, наркологиya ва тиббий психологиянинг долзарб муоммолари, психофармакотерапия, психотерапиянинг, психопрофилактика ва психогигиенанинг асосий тамойиллари, психосоматик бузилишлар, диспансер назорати ва тиббий ҳужжатларни тўғри юритиш, наслий касалликларнинг келиб чиқишида генетик омилларнинг ўрни, касалликларнинг тарқалиши ва олдини олиш усуллари, организмнинг асосий анатомик структураларини рентгенограмма, ангиограмма, компьютер, магнит-резонанс томограмма, сонограмма ва сцинтиграммаларда аниқлаш тамойиллари бўйича назарий ва амалий билимларни талаб даражасида шакллантириши;

акушерлик ва гинекологиянинг долзарб масалалари, аёл организмнинг ўзига хос хусусиятлари ва кузатиладиган ўзгаришлар, репродуктив саломатликни аниқлаш усуллари, ҳомиладорлик ва туғруқ фаолиятини тўғри олиб бориш, гинекологик касалликларнинг кечиши ва уларни даволаш усуллари, контрацепция, репродуктив саломатлик асослари ва оилани режалаштириш тамойилларини тўлиқ ўрганиш учун асос яратиши ҳамда ривожлантириши;

«Соғлом авлод», «Она ва бола», «Соғлом она ва бола» Давлат дастурларининг асосий йўналишлари, бутун жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти (БССТ) тавсиясига биноан турли ёшдаги болаларнинг жисмоний ва психомотор ривожланиш меъёрлари, болаларни ёши ва соғлигига боғлиқ овқатлантириш тамойиллари, соғлом авлодни тарбиялаш, шакллантириш ва ривожлантириш муаммолари, профилактик эмлаш такими, болаларда учрайдиган асосий касалликларнинг сабаблари, уларнинг келиб чиқиш механизми, тарқалиши ва авж олишига ижтимоий, наслий, иқлим ва экологик омилларнинг таъсири, болаларда учрайдиган касалликларнинг фармакотерапия асослари ва антибиотикотерапияси, туғма ва орттирилган касалликлар профилактикаси, эрта реабилитация ва диспансеризация ҳамда неонатология асосларини тўлиқ билиш ва амалда қўллаш олишига шароит яратиши;

Клиник анатомия модулининг клиник хирургиядаги аҳамияти, жарроҳлик амалиёти турлари, техникаси ва босқичлари, умумий жарроҳликнинг асосий масалалари, асептика, антисептика ҳамда трансфузиология асослари, жароҳатлар ва хирургик инфекциялари, хирургик амалиётга беморларни тайёрлаш ва амалиётдан сўнг парвариш қилиш чора-тадбирлари, хирургик касалликлар ривожланишида экзоген ва эндоген омилларининг аҳамияти, хирургик касалликларининг кечиши, замонавий ташхислаш усуллари, хирургик касалликларда самарали ва мақсадга мувофиқ даво чораларини ўтказиш ва асоратларни олдини олиш, нейрохирургиянинг долзарб муоммолари, асаб тизими хирургик касалликларининг кечиши, ташхислаш усуллари ва даволаш чоралари, болалар орасида кенг тарқалган туғма ва орттирилган хирургик касалликларини аниқлаш ва тиббий ёрдам кўрсатиш усуллари, анестезиология ва реанимациянинг асосий масалалари, ушбу соҳадаги тамойиллар ва қўлланиладиган усуллар бўйича барча билим ва кўникмаларни шакллантириши;

оториноларингология, офтальмология, стоматологиянинг долзарб муоммолари, замонавий ташхислаш усуллари ва мақсадга йўналтирилган даволаш чораларини қўллаш, урологик касалликларнинг тарқалиши, турли ёшга, жинсга ва ижтимоий-профессиял гуруҳларга мансуб шахсларда урологик касалликларнинг ўзига хос кечиши, урологик касалликларни самарали даволаш, реабилитация ва профилактика тадбирларини амалга ошириш, онкология ва болалар онкологиясининг ривожланиши, ўсма ва ўсма олди касалликларнинг тарқалиши, кечиш хусусиятлари, ўз вақтида аниқлаш тамойиллари, беморларни тўғри олиб бориш, парвариш қилиш ва рухий ёндошувга аҳамият бериш, даволаш усуллари тўғри танлаш бўйича назарий ва амалий билимларни ривожлантириши;

травматология ва ортопедия, ҳарбий дала хирургияси, болалар травматологиясида кузатиладиган ҳолатлар ва уларни олдини олиш тамойиллари, касалликларнинг ўзига хос кечиши, ташхислаш ва замонавий даволаш усуллари, шошилиш ҳолатлар ва тез тиббий ёрдам тушунчалари, турлари, тез тиббий ёрдам қўламини аниқлаш ва зарур бўлган тиббий муолажаларни амалда бажариш, шошилиш ҳолатлар ва фавқулодда вазиятлар вақтида тиббий ёрдам кўрсатиш усуллари ҳақида тасаввурга эга бўлиш ва амалда қўллашни шакллантириши;

таълим йўналишига мувофиқ касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истикболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши ҳамда эгалланган билим ва кўникмаларни амалиётда қўллай олишига замин ярата олиши лозим.

тегишли бакалаврият таълим йўналиши бўйича махсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва укувларини шакллантириши;

оилавий тиббиёт асослари, оила билан ишлаш, мулоқот, умумий педиатр шифокори фаолиятида тавсия бериш, умумий педиатр шифокори фаолиятида профилактика, соғлиққа таъсир этувчи психосоциал модел, клиник амалиётда психосоматик муаммолар интеграцияси, аҳолининг турли қатламлари билан ишлаш (болалар, ўсмирлар, аёллар - фертил ёшдаги аёллар, ҳомиладорлар, эркаклар, қариялар), ижтимоий ҳимояланмаган одамларга тиббий-психологик ёндошув, умумий педиатр шифокори фаолиятида беморлар, қийин бемор, ўлим тўшагидаги беморларни олиб бориш, меҳнат қобилияти экспертизасини ўтказиш, овқатланиш ва ортиқча вазн муоммолари, алкогольизм ва гиёҳванд моддаларни қабул қилиш иллатлари билан курашиш, умумий педиатр шифокори амалиётида таққослама ташхислашни ўтказиш, клиник генетика масалаларини билиш ва амалиётга тадбиқ этиш;

кенг учрайдиган ички касалликларни эрта ташхислаши, мақсадга йўналтирилган текширув ҳамда даволаш режасини тузиши, ҚВП/ОП шароитида кенг тарқалган касалликлар бўйича профилактика чора-тадбирларини тўғри олиб бориши, диспансер назоратига олиш ва реабилитология асосларига таянган ҳолда беморларга тиббий ёрдам кўрсатиши, меҳнатга лаёқатлилик экспертизасини тавсия қилинишини, касалхонага йўлланма бериш ёки тор доирадаги мутахассисга юборишга бўлган кўрсатмаларни билиши, ногиронликни олдини олишга қаратилган чораларни кўра олиши, шошилиш ҳолатларда тезкор тиббий ёрдамни кўрсатиши, соғлиқни сақлашнинг бирламчи тизимида тиббий хужжатларни тўғри юритиши бўйича билим ва кўникмаларни ривожлантириши;

кўп учрайдиган хирургик касалликлари билан оғриган беморларни эрта ташхислаш ва самарали даволаш тамойилларини билиши, хирургик амалиётини талаб қилувчи сурункали хирургик касалликларининг белгиларини эрта ва тўғри аниқлаши, бирламчи хирургик ёрдамни кўрсатиш ва асоратланмаган хирургик ва куйган юзаларга ишлов бериш ва боғлам қўйишни билиши, хирургик амалиётини тўғри танлаши ва асоратларни олдини олиши, соғлиқни сақлаш бирламчи тизимида амалга оширилиши лозим бўлган хирургик амалиёти бўйича кўникмаларни бажара олишга шароит ярата олиши;

соғлиқни сақлаш бирламчи тизимида кенг тарқалган акушерлик ва гинекологик асосий клиник синдромларни билиши ва эрта ташхислаши, физиологик ҳомиладорлик билан аёлларни қишлоқ врачлик пункти ва оилавий поликлиника шароитида олиб бориш

тамоийллари билиши, патологик ҳомиладорликни ўз вақтида аниқлаш, олиб бориш тактикасини ва кўрсатмага кўра тор мутахассисга юбориши, физиологик туғруқ фаолиятини тўғри олиб бориши, бепуштлик ва оилани режалаштириш бўйича зарур чора-тадбирларни амалга оширишни шакллантириши;

таълим йўналиши негизидаги муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашиши лозим.

Ихтисослик модулларининг дастурларини ишлаб чиқишда кадрлар буюртмачиларининг талабларини эътиборга олади.

Электив модуллари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов модулларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5510200 - Педиатрия иши бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг норматив муддати олти йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 308 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланади:

- назарий таълим - 63-70 %;
- аттестация - 8-10 %;
- таътил - 12-16 %;
- малака амалиёти - 6-12 %.

Назарий таълим ҳажми “Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий таъминот” билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қуйидагича тақсимланади:

- Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий модуллар блоки - 3,5 %;
- Клиника олди модуллар блоки - 20-25 %;
- Клиник модуллар блоки - 65-75,3 %;
- Электив модуллар блоки - 3-7 %;

Ўқув йилида таътил даврининг умумий ҳажми 7 - 9 ҳафта қилиб белгиланади.

Библиографик маълумотлар

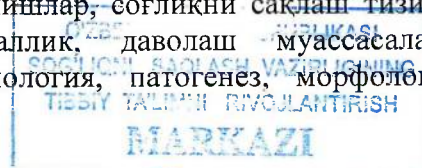
УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Педиатрия иши, болалар ва янги туғилган чақалоқлар саломатлиги, касбий фаолият тури, компетенция, модуль, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалаврнинг асосий таълим дастури (бакалавр дастури), профиль, ўқиб-ўрганиш натижалари, ўқув цикли, тиббий билим, тиббий йўналишлар, соғлиқни сақлаш тизими, клиника, лаборатория, амалий кўникмалар, касаллик, даволаш муассасалари, профилактика, даволаш усуллари, диагностика, этиология, патогенез, морфология, гистология, рентгенология, профилактика, терапия.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий тиббиёт ва фармацевтика
олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлигининг
Тиббий таълимни ривожлантириш маркази
Директор _____ **Н.Р. Янгиева**

2020 йил « 01 » 04

М.ў.

Тиббиёт ва фармацевтика олий таълим муассасалари
Ректорлар раёсати раиси
Ректор _____ **профессор Б.Т.Даминов**

2020 йил « 10 » 04

М.ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазири
ўринбосари _____ **У.Ю.Сабилов**

2020 йил « 08 » 09

М.ў.

Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги
Фан ва таълим бош бошқармаси бошлиғи
_____ **Ў.С. Исмаилов**

2020 йил « 25 » 08

М.ў.

Соғлиқни сақлаш вазирлиги олий ва ўрта махсус
таълимни ривожлантириш бошқармаси бошлиғи

_____ **Г.Юсупалева**

2020 йил « 25 » 08

М.ў.